

Virusabort hos heste

Flere tilfælde af virusabort (EHV-1) er for nyligt konstateret i Danmark. Herpesvirussen EHV-1 kan foruden at forårsage feber og forkølelse også forårsage at drægtige hopper kaster fosteret. Der findes også en neurologisk form af sygdommen, som kan forårsage lammelse.

Herpesvirus er meget almindeligt blandt heste i Danmark og resten af verden. EHV-1 er den mest frygtede virus, da den kan forårsage infektioner i de øvre luftveje, abort hos drægtige hopper og neurologiske sygdomme.

Tips til at undgå smitte

- Stress kan aktivere en herpesinfektion. Undgå derfor at udsætte drægtige hopper for stressede situationer.
- Hold drægtige hopper adskilt fra unge- og konkurrenceheste.
- Drægtige hopper bør håndteres før andre heste. Infektionen kan spredes gennem tøj, grimer, børster osv. Det bedste er, hvis hestene holdes i hver deres staldafsnit, og der er særskilt personale tilknyttet de forskellige afsnit – konkurrencestald, karantænestald, unghestestald og avlsstation.
- Hoppen bør føle i hjemmevante omgivelser. Undgå at flytte hoppen i den sidste del af drægtighedsperioden.
- Undgå transport der blander heste fra forskellige stalde.
- Placér nye heste i karantæne- eller modtagelsesstalde i et par uger.
- Tag temperaturen på nyankomne heste hver dag og kontrollér sygdomstegn.

Symptomer

EHV-1 giver forkølelsessymptomer som feber, nedsat appetit og træthed. Symptomerne kan være milde, men hos unge heste kan der også ses høj feber, næseblod og hoste. Hævelse (ødem) i benene kan også være et symptom.

Hopper, der kaster deres føl, er tilsyneladende sunde og viser sjældent andre symptomer. I tilfælde hvor sygdommen fører til abort, sker det oftest i den sidste del af drægtigheden, men nogle gange kan en hoppe kaste føllet i femte drægtigheds måned. Nogle føl kan føles almindeligt, men de er normalt så svage, at de dør efter et par dage.

EHV-1 kan også forårsage neurologiske sygdomme hos hesten. En smittet hest kan udvise alt fra milde symptomer til alvorlig sygdom med slingrende gang og lammelser. Typisk for en hest med bevægelsesforstyrrelser forårsaget af EHV-1 er, at symptomerne kommer hurtigt. Slinger ses især i bagparten med svage og ukoordinerede muskelbevægelser og sløvhed i halen. Sommetider læner hesten sig mod ting for at kunne holde balancen, den har svært ved at rejse sig op og må nogle gange blive liggende. Blæren kan påvirkes, så hesten får svært ved at kontrollere, når den tisser.

Overførsel af smitte

EHV-1 er primært en luftbåren smitte. Heste med øvre luftvejsinfektion forårsaget af herpesvirus spreder millioner af viruspartikler hver gang de nyser eller hoster. Partiklerne fanges i næseborerne af modtagelige heste. Selv raske smittebærere kan sprede smitte når de udånder, selvom de ikke selv viser tegn på sygdom.

Ved abort er foster, efterbyrden og fostervæske meget inficeret med virus, som kan spredes til omgivelserne. Efter hoppen har kastet, er der

ikke smittefare i nogen tid, men brunstslim fra hoppers første brunst kan være smitsom. Derfor skal hopper, der har kastet deres foster, helst isoleres.

EHV-1 kan også spredes indirekte gennem genstande, der har været i kontakt med smitten, eller uvaskede hænder og tøj. Herpesvirus forbliver latent i kroppen, når den er på hvilestadiet og kan så reaktiveres på senere tidspunkter i livet. I hvilende faser er virussen ikke smitsom.

Diagnose

Ved kastning af føl kan diagnosen virusabort stilles ved at obducere fosteret eller tage prøver fra dets indre organer.

Hos en hest med luftvejsinfektioner kan virus i den akutte fase påvises gennem en såkaldt PCR-analyse.

Behandling

Hvis hesten viser forkølelssymptomer skal den have hvile og om nødvendigt også behandling. I den neurologiske form kan hesten behandles med drop og antiinflammatorisk medicin, og hesten skal have hjælp til at få tømt blæren. Det er vigtigt, at hesten får tid til at komme sig ordentligt.

Isolering

En stald med EHV-1-infektion bør isoleres hurtigst muligt for at begrænse smittespredningen. Hestene, der er berørt, skal også isoleres fra andre heste i samme stald. Drægtige hopper bør holdes i mindre, adskilte grupper for at begrænse risikoen for at sprede smitten. Hestene bør holdes isoleret tre til fire uger efter det sidste sygdomstilfælde. Del ikke udstyr mellem grupperne og sørg for at skifte tøj og sko.

Få håndteret den smitsomme efterbyrde fra en hoppe der har kastet ved f.eks. at grave den ned. Isolér også hoppen over den første brunst. Risikoen for smittespredning anses som lille, hvis hoppen bedækkes i sin anden brunstperiode efter kastningen.

Rengøring af stald

Efter åndedrætsinfektioner og infektioner der har medført kastning af føl, er det vigtigt at rense boksen og udstyr, der kan have været i kontakt med smittebæreren. Fjern bunden i boksen og brænd det eller begrav det på møddingen. Rengør boksen for alt snavs og desinficér.

Vaccine

Der findes en vaccine mod virusabort i Danmark, og den gives efter anbefalingerne fra de forskellige vaccineproducenter. Vaccinen giver ca. 60-75 procent beskyttelse mod kastning af føl ved fuld vaccination. Sørg dog stadig for, at drægtige hopper beskyttes mod infektion. Der er ikke registreret nogen vaccine mod den neurologiske form for EHV-1.

Prognose

De fleste ukomplicerede tilfælde af åndedrætsinfektioner helbredes på nogle uger. Avlshopper kan normalt blive bedækket/insemineret i deres anden brunstperiode efter infektionen. I den neurologiske form bliver nogle heste raske inden for nogle dage til måneder, mens andre aldrig helt vil komme sig og i værste fald have så alvorlige symptomer, at de må aflives i henhold til dyreværnsloven.

En hest, der har været inficeret med virussen, har ingen langsigtet immunitet og kan smittes igen. Virus, der ligger latent i kroppen, kan også reaktiveres. En hoppe kaster sandsynligvis kun én gang i sit liv med herpesvirussen som årsag, men hun fungerer som potentiel smittebærer resten af livet.

Kontakt

Tine Antvorskov, Direktør Agria Dyreforsikring
(45) 40 81 38 25 // tine.antvorskov@agria.dk

Agria Dyreforsikring er specialist i dyreforsikringer gennem mere end 129 år. De fleste medarbejdere er selv dyreejere og sammen med dyreejerorganisationer og dyrlæger, er Agria med til at udvikle dyrehold, dyresport og dyrehelbred. Agria Dyreforsikring i Danmark tilbyder fleksible forsikringer til heste, hunde, katte og andre smådyr som for eksempel slanger, kaniner, ildere og papegøjer.